

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

-----
budapest, 1983. augusztus 10.   bel   s z e r d a
-----

sb0001 4 160 mtib1001

kevesebb óvodás - csökken a zsufoltság

1983. augusztus 10. - hosszú évek óta most először csökkent a fővárosban az óvodát igénylő gyermekek száma: a tavalyi 21.674-gyel szemben az idén csak 20.408-an jelentkeztek a budapesti tanácsi óvodákba. a fővárosi tanács művelődésügyi főosztálya a közelmúltban ellenőrizte az óvodai felvételi bizottságok munkáját, megállapította, hogy a jó előkészítésnek, irányító- és szervezőmunkának, valamint a környezettanulmányoknak köszönhetően rendben zajlottak le az óvodai felvételek.

bár az év végéig új óvodák kezdik meg működésüket - többek között újpesten, a xiii. kerületi vizafogó utcai lakótelepen, rákoskeresztúron és pesterzsébeten - több kerületben még mindig nagy a túljelentkezés. az idén 1770 gyermeket kellett átirányítani más óvodába, s néhány intézményben - ahol erre lehetőség volt - a korábbinál több gyermeket helyeztek el. általában így is csökkent a zsufoltság: az óvodák kihasználtsága a tavalyi 112 százalékhöz képest az idén 107 százalékos.

a tanácsok a korábbi évek hagyományainak megfelelően az idén is együttműködtek az üzemi óvodákkal, és számos gyermeket sikerült ily módon elhelyezni. néhány városrészben azonban még mindig nagyon zsufoltak az óvodák: a xix. kerületben 129, a ii. és a xii. kerületben 121 százalékos az intézmények kihasználtsága. a legtöbb gyermek felvételét a xxi. kerületben kényszerültek elutasítani - csaknem száz jelentkezőt -, s gyakran kellett kedvezőtlen választ

adni az i., a ii., a xiii. és a xix. kerületben is. a gyermekek szülei a nyár közepéig panasszal élhettek a kerületi tanácsoknál, amelyek figyelmét a fővárosi tanács művelődésügyi főosztálya felhívta arra, hogy valamilyen módon minden gyermek óvodai elhelyezését oldják meg. /mti/

sr/ka/bc/mz sn
00.10 100883 1779

--

sb0002 4 150 mtib1002

a gazdaságosabb textilipari nyersanyag-felhasználásért

1983. augusztus 10. - textiliparunk versenyben maradásához kulcsfontosságú az önköltség csökkentése, amely - tekintve, hogy a textilgyártás ráfordításának 55-60 százaléka nyersanyagköltség - elsősorban a nyersanyaggal való ésszerűbb gazdálkodást kívánja meg - állapítja meg az országos műszaki fejlesztési bizottság közelmúltban készített tanulmánya. hazánkban a textilipari nyersanyagok jelentős része import eredetű, és azon belül is magas a konvertibilis valutáért vásárolt termék; a pamut egyharmada, a gyapju 35-40 százaléka, a vegyiszálak 50 százaléka tőkés importból származik.

1980 januárjáig a fix elszámolói árak védettsége és a költségvetési terítés nem különösebben tette érdekeltté a textilipari vállalatokat az olcsóbb nyersanyagforrások felkutatásában. azóta viszont a nehezebb külső gazdasági feltételek, a világpiaci árakhoz igazodó belföldi árak és nem utolsósorban az energia-, anyag- és devizatakarékosság ebben az iparágban is új helyzetet teremtettek.

a tanulmány a szükséges további fejlődéshez javasol néhány konkrét intézkedést. mind a pamut-, mind a gyapjuipar esetében sürgeti az importtermékek hazai forrásból történő helyettesítését. az évi 7-9 ezer tonna mennyiségben importált pamutfonal jelentős része belföldön is előállítható lenne, ha a fővárosban munkaerőhiány miatt pillanatnyilag álló fonóorsókat és a hozzájuk tartozó ugynevezett előműveket olyan vidéki helységekre telepítenék, amelyek vonzáskörzetében még jelentős létszámú szabad munkaerő található.

tetemes valutakiadást jelent, hogy a gyapjuiparban évi ezer tonna gyapjumosó és -fésülő kapacitás hiányzik, s ezt importból kell pótolni. célszerű lenne megvizsgálni, hogy nem lenne-e gazdaságosabb a behozatalt hazai kapacitás fokozásával megtakarítani. előnyösnek látszik a pamutfonodai hulladék eddigieknél fokozottabb felhasználása is. mint a tanulmány megállapítja, évente legalább

1500 tonna másodlagos nyersanyagot lehetne kitermelni, bár természetesen a gyengébb minőségű alapanyag feltételezi a feldolgozásukra alkalmas speciális gépsorok munkába állítását is.

ugyancsak fontos feladat a hazai juhászat fejlesztése. jelenleg a hustermelés az elsődleges cél, mert ez adja a jövedelem nagyobbik hányadát /legalább 80-85 százalékát/, megfelelő keresztezéssel azonban javulást lehetne elérni a juhállomány gyapju értékében is.

végül a tanulmány mindkét ágazat esetében felveti a termelők önálló külkereskedelmi jogának megteremtését. ezzel jobban elérhető lenne, hogy a piac közelsége áttételek nélkül érvényesüljön, amit az is indokol, hogy ezek az ágazatok magas importigényük mellett jelentős exportálók is: textiliparunk termelésének mintegy felét a külfiacon értékesítik. /mti/ fgy/sa sl sn
00.10 100883 2789

--

sb0003 4 130 mtib1003

uttörőprogramok /1. rész/

1983. augusztus 10. - bár már nincs messze az új tanévet jelző első csengőszó, még javában tart az uttörőnyár, s a vakáció hátralévő részében számos kiemelt rendezvény szerepel az uttörőszövetség programjában.

a balatoni uttörővárosban, zánkán augusztus 12-15-én rendezik meg az uttörőmodellezők versenyét. a látványos programban megyénként két hajómodellező és egy körrepülő modellező versenyző mutatja be, mire képes az általa konstruált parányi jármű. a verseny mellett lehetőségük nyílik a résztvevőknek arra is, hogy kicseréljék a modellépítéssel kapcsolatos tapasztalatokat, megismerhessenek új módszereket is.

a honvédelmi nevelés jegyében rendezik meg augusztus 12-15-én zánkán az uttörő honvédelmi kupa lövészversenyt.

csillebércen augusztus 14-24-e között várják a kazinczy-jelvényes pajtásokat, illetve a kazinczy-ösztöndiját kapott közösségeket a kazinczy anyanyelvi szaktáborba. a táborozás idején latin, görög, francia, angol, orosz, olasz és német eredetű idegen szavakat vizsgálnak: olyanokat, amelyekkel nap mint nap találkoznak a gyerekek, s amelyeknek nem vagy csak pontatlanul ismerik a jelentését, a helyes használatát. a tábor programjai során izelítőt adnak a fiataloknak egyes nyelvterületek múlt- és jelenbeli kulturális kincséből is.

ugyancsak csillebércen, a kazinczy táborral egyidőben tartják meg az országos komplex művészeti tábort is, amelynek témája ez évben az emberiség gyerekkora, az ókor kulturája, az athéni demokrácia fénykora. a tábor játékos programja egy elképzelt városállamban szerveződik. az események a panathéniai ünnepre készülési jegyében zajlanak, s ezen belül külön foglalkoznak a korabeli kézművestechnikákkal, felidéznek az olimpiai eseményeket, miközben a pajtások bekapcsolódhatnak a folyamatos testedzésbe.

a fegyveres erők és testületek életének megismertetése, a honvédelmi feladatok népszerűsítése, a képzés során elsajátított ismeretek összemérése a célja az uttörőgárdisták szakmai találkozájának, amelyre augusztus 15-27-én zánkán kerül sor. a találkozási kísérő szakági versenyeken a megyei elődöntőkön legeredményesebben szerepelt uttörőgárda szakalegységek és meghívott uttörőgárdisták vesznek részt. a versenyeken kívül szakmai napokat, egyéb ügyességi vetélkedőket és kirándulásokat is szerveznek.

/folyt.köv./

km/tr/sa bc sn
00.11 100883 2363

--

sb0004 4 130 mtib1004

uttörőprogramok /2. rész/

ugyanebben az időben az „együtt a gárda tábor,, elnevezésű rendezvényen lehetővé teszik az uttörőknek, hogy találkozzanak a haza védelmében szolgálatot teljesítőikkel. a gyermekeknek gyakorlási lehetőséget teremtenek a honvédelmi, a tűzvédelmi, a munkásor, a közlekedésszervezési, az elsősegélynyújtó és a vízi tevékenységgel összefüggő ismereteik fejlesztéséhez. a táborozókkal megismertetik az ifjú gárda életét, tevékenységét is. /mti/

km/tr/sa bc sn
00.11 100883 0492

--

sb0005 4 150 mtib1005

nagytakarítás a balatonon

1983. augusztus 10. - a főszézon második felében újabb nagytakarítás kezdődött a balatonon. az idény elején, májusban és júniusban már tartottak két nagytakarítást, azóta azonban, főleg a zsufolt földényben, sok szennyező anyag gyülemllett fel a partok mentén.

a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság brigádjai megkezdtek a vizen uszó hulladékok összegyűjtését és eltávolítását. a vízügyi igazgatóság egyúttal felhívással fordult a tanácsokhoz, az üdülőket fenntartó intézményekhez, hogy saját partszakaszukon szedjék össze a hulladékokat. a munkában a lakosság és a nyaralótulajdonosok segítségére is számítanak. /mti/

szé/nné/az/mz sn

00.12 100883 0684

--

sb0006 4 160 mtib1006

megújult a debreceni emlékkert

1983. augusztus 10. - felújították és korszerűsítették debrecen központjában a nagytemplom és az ősi református kollégium között lévő emlékkertet, amelyet a város tanácsának 1861-ben hozott határozatával hoztak létre, hogy itt állítsanak emléket azoknak, akik a haza és a tudományok szolgálatában érdemeket szereztek.

a téren áll 1895. óta a gályarabok emlékoszlopa, az 1675-ben gályarabnak eladott negyvenegy protestáns lelkes nevét megörökítő oszlop. az emlékkertben 1906-ban avatták fel bocskai istván szobrát.

a mintegy fél hektár területű emlékkert felújítása során 2600 négyzetméternyi pázsitot telepítettek, s háromezer különböző fajú cserjét ültettek ki. eredeti állapotban állították helyre a parkot szegélyező műkökerítést, tizenöt öntöttvas villanylámpa-oszlopot hoztak rendbe, pihenőszékeket, kerti padokat raktak ki. az emlékkert felújítására csaknem hárommillió forintot költöttek. /mti/

szü/éva/az/mz sn

00.13 100883 0981

--

sb0007 4 180 mtib1007

rehabilitációs műhely a pécsi volánnál

1983. augusztus 10. - rehabilitációs műhelyt hozott létre csökkent munkaképességű dolgozóinak foglalkoztatására a volán 12. számú pécsi vállalata. a hatmillió forintos beruházásból - felerészben tröszt támogatással - felépített műhely a vállalat ipari üzemének részeként kezdte meg működését.

huszonöt dolgozója - az eddigi munkájától egészségkárosodása miatt eltiltott egykori gépkocsivezető, kalauz és rakodómunkás - az új műhelyben emelést, fizikai erőfelfejtést nem igénylő tevékenységgel kis súlyú elektromos és pneumatikus alkatrészeket javít. a pécsi vállalat 1800 gépkocsivezetője közül évente 15-en kénytelenek egészségügyi alkalmatlanság miatt megválni az autóbussz vagy a tehergépkocsi volánjától. munkáltatójuk főként az ő segítségükre sietett a rehabilitációs műhellyel, megteremtve számukra a munkaképességüknek megfelelő foglalkoztatás feltételeit.

/mti/
kász/bné/sa az sn
00.13 100883 0946

--

sb0008 4 160 mtib1008 /közönségszolgálat/

alkotmánypark az almássy téren

1983. augusztus 10. - elsősorban az apróságokat és a fiatalokat várják augusztus 19-én, pénteken délután az almássy téri szabadidő központba, a fél napon át működő alkotmánypark programjaira.

a téren bohócparádéval, bábműsorral szórakoztatják a kicsinyeket, s bemutatja repertóriumát a rodeo együttes is. játszóházat is berendeznek számukra, s amelyik apróság vagy nagyobb gyermek kedvet kap, agyagból is gyurhat sokféle tárgyat. a 7-14 éves csemeték a központban uszóversenyen is részt vehetnek, s a legjobb teljesítményekért jutalmat kapnak.

nem hiányzik majd a térről a hasonló rendezvényeken már hagyományossá vált kirakodóvásár s a céllövölde sem. ugyancsak a téren - a kisz központi művészegyüttes táncosainak vezetésével - táncházban néhány népi táncot tanulhatnak meg a fiatalok. a sport szerelmeseit sakkszimultánra, karatebemutatóra, valamint játékos ügyességi versenyekre invitálják a rendezők. akiket inkább a színház vonz, megnézhetik a helység kalapácsa című előadást, amelyet a pincészinház és a gyermekjátékszin állított színpadra.

a központban megrendezik a fiatal tanácstagok fórumát, ahol ezúttal a választásokról lesz szó. az érdeklődők plakátkiállítást is megtekinthetnek a központ átriumában: itt az alkotmánynap tiszteletére készült plakátokat tárják a közönség elé.

a délutáni vigasság záróprogramját is ki-ki kedvére választhatja meg: a szabadidő központban hurrá, itt a cirkusz címmel a magyar cirkusz és varieté vállalat vendégjátékát tekinthetik meg a ,,cirkuszbarátok,,, mások a térbálon rophatják a táncot, nekik a szerpentin együttes huzza a talpalávalót. /mti/

i cs/bc/mz sn

00.14 100883 1680

--

sb0009 4 180 mtib1009 /közönségszolgálat/

turaajánlat

1983. augusztus 10. - folklór kerékpárturára hívja augusztus 13-14-én az érdeklődőket a budapesti természetbarát szövetség a galga menti hévizgyörkre. a résztvevők 13-án 8-órakor találkoznak a skála áruház autóparkolójában. a kerékpárosok utjuk során megismerkednek a galga menti népi, építészeti, történelmi emlékekkel, a galga menti népművészettel és népviselettel. a táborozás a galga folyó partján hévizgyörkön lesz, a turázók maguk által biztosított felszereléssel táboroznak. a turára kezdő kerékpárosok is jelentkezhetnek, mert a menetsebesség a leglassabb kerékpárhoz alkalmazkodik. visszaindulás 14-én délelőtt lesz, a hazaérkezés a délutáni órákban várható. /mti/

fgy/ka/sa sl sn
00.14 100883 0719

--

sb0010 4 160 mtib1010

nemzetközi tanácskozás mozgásszervi betegségekről

1983. augusztus 10. - a debreceni orvostudományi egyetem anatómiai, szövet- és fejlődéstani intézete rendezi meg az európai osteoarthrológus társaság 12. szimpóziумát 1983. augusztus 15-17. között „a porcszövet biológiája”, címmel. a szimpóziумon 14 ország csaknem 80 kutatója vesz részt, 45 előadás hangzik el. az előadások központjában az egyre gyakoribbá váló mozgásszervi betegségek állnak, továbbá beszámolnak a kutatók az ízületi kórképek okainak jobb megismerését és az eredményesebb gyógykezelést szolgáló munkáiról. /mti/

szü/éva/sa az sn
00.15 100883 0614

--

sb0011 4 150 mtib1011

hage ifjúsági nap

1983. augusztus 10. - a korábbi esztendőkhöz hagyományaihoz híven az idén is megrendezik a hajdusági agrárpari egyesülésben az ifjúsági napot. az országban elsőként alakult egyesülés tizenhat taggazdaságában - tizenhárom tsz-ben, egy állami gazdaságban és két ipari üzemben - több mint tizenhatezren dolgoznak, s ezek között nagyon sok a fiatal. az idén augusztus 14-én a hajduszoboszlói állami gazdaság látja vendégül a hage-nap több mint ezer résztvevőjét. a fiatalok beszámolót hallgatnak meg a taggazdaságok munkájáról, együttműködéséről és eredményeiről. a termelési verseny legjobbjainak itt adják át az elismerést és a jutalmakat, s gazdag kulturális és sportműsorral is szórakoztatják a résztvevőket. /mti/

szü/éva/az/mz sn
00.15 100883 0767

--

sb0012 4 180 mtib1012 /közönségszolgálat/

tudnivalók a tanulóbérletekről

1983. augusztus 10. - augusztus 15-től megkezdődik a bkv-tanulóbérletek érvényesítése az 1983-84-es tanévre, illetve az új bérletek kiadása.

a 14 éven aluli gyermekek több tanévre szóló bérlete október 5-én 20 óráig, illetve az érvényesítésnek megfelelő tanév végéig érvényes. 14 éves korig a tanulóbérlet váltásakor a tanuló személyi adatait a szülő személyi igazolványával vagy anyakönyvi kivonattal vagy gyámhatósági, illetve egyéb hivatalos szerv által kiállított igazolvással kell igazolni.

továbbtanulás esetén azokat a tanulóbérleteket, amelyek hátoldalán, az érvényesítési rovatban utolsó igazolásként az 1982-83. tanév szerepel, az 1983-84. tanévre ismét érvényesítettetni kell, mivel október 5-én 24 órakor lejárnak. 14 éves kortól a bérletek kiadásához is, érvényesítéséhez is a személyi igazolvány bemutatása szükséges.

az új utazási igazolvány kiváltásához egy 4x4 centiméteres, egy évnél nem régebbi igazolványkép szükséges. az új bérlet kiállítási díja 1 forint.

az érvényesítést és az új bérletigazolványok kiadását a bkv járművein, a hév-személypénztárakban és a bérletpénztárakban kifüggesztett hirdetőmenyen feltüntetett bérletpénztárak és hév-személypénztárak végzik.

a hév-járatokon a tanulókedvezményt csak a tanév időtartama alatt vehetik igénybe: az általános iskolák, a szakközépiskolák, a gimnáziumok tanulói június végéig; az egyetemek, a főiskolák hallgatói pedig július végéig. nyári szünetben csak akkor jár a kedvezmény, ha a tanulók termelési gyakorlaton vagy napközis táborban vesznek részt, így továbbra is rendszeresen kell utazniuk, és erről az oktatási intézmény igazolást ad. ezt az igazolást a tanulóknak maguknál kell tartaniuk.

a tanulók bérletigazolványának érvényesítése, kiadása szeptember 1-4., illetve október 1-4. között a nagy forgalom miatt szünetel.
/mti/

i/ka/cs/bc/mz sn

00.16 100883 1905

--

sb0013 4 150 mtib1013

kéményjavító kéményseprők

19183. augusztus 10. - kéményjavító részleget hozott létre bonyhádon a tolna megyei kéményseprő és tüzeléstechnikai vállalat. a kéményseprők tapasztalata szerint nagyon sok családi házon rosszak a kémények, megrongálódtak az időjárás viszontagságai miatt, és balesetveszélyessé váltak. az építővállalatoknak nem gazdaságos a kéményjavítás, nem is foglalkoznak vele, ezért a megyei kéményseprő vállalat kőműveseket alkalmazott a kéményjavításra. szakemberei az egész megyét járják majd, s a családi házak füstelvezetőinek helyreállításán kívül vállalják a négy-öt szintes lakóépületek gyűjtőkéményeinek belső vakolását is. /mti/

gem/kjné/az/mz sn

00.17 100883 0692

sb0014 4 170 mtib1014

érik a füge a balaton-parton

1983. augusztus 10. - a balaton északi vidékének mediterrán éghajlatu parti sávjában az őszibarackkal együtt érett be a déli, meleg vidékek jellegzetes gyümölcse, a füge.

balatonfüreden, alsóörsön és ábrahámhegyen termő fügebokrok némelyike több mázsa gyümölcsöt érlelt.

a hét elején már a veszprémi piacon is kínáltak fügét. a gyümölcsöt ezen a vidéken nehéz tárolni, ezért többnyire frissen fogyasztják, néhány szőlősgazda azonban présháza tornácán sikeresen aszalja a füge-füzérekét.

a közkedvelt déligyümölcs - a jelek szerint - idén beérleli őszi másodtermését is. /mti/

szé/nné/az/gw sn

08.22 100883 0657

sb0015 4 150 mtib1015

jövőre új repce felvásárlási árak

1983. augusztus 10. - országszerte jó ütemben halad a fontos növényolajipari alapanyag, a repce betakarítása. az érés az idén a szokásosnál két héttel hamarabb fejeződött be, s az összesen ötvenezer hektáros területről folyamatosan „hozzák le”, a termést.

az aratás még be sem fejeződött, máris közzétették a jövő évi, módosított felvásárlási árakat, illetve minőségi feltételeket. a növényolajipari és mosószergyártó vállalat üzemei 1984-ben mázsánként nyolcvan forinttal emelik az átvételi árakat azért, hogy növeljék a termelők érdekeltségét. az utóbbi időben ugyanis - így van ez az idén is - csökkent a termelői kedv, számos gazdaság felhagyott a repce termesztésével. holott az iparnak szüksége lenne az alapanyagra; számítások szerint a jelenleginél akár huszezer hektárral nagyobb területről is szívesen fogadnák a szállítmányokat.

az ármódosítás egyúttal a minőségi követelmények változásával is összefüggésben van. az idén, július 1-től életbelépett új szabvány a korábbinál jobban figyelembe veszi a repcében lévő sav-mennyiséget;

az ugynevezett erukasav értékének meghatározása egyaránt szolgálja a fogyasztók és a feldolgozóipar érdekeit. ha például a savtartalom öt százalék alatt marad, a termelők mázsánsként 730 forintot kapnak az alapanyagért, magasabb értékeknél kevesebbet fizetnek.

a szabványnak megfelelő minőségű vetőmagot az illetékes forgalmazó vállalatok az őszi vetésekhez biztosítják. /mti/

jf/gw sn

08.34 100883 1498

--

sb0016 4 150 mtib1016

kitüntetés

1983. augusztus 10. - az elnöki tanács terpitkó andrás ny. pénzügyőr vezérőrnagynak, a vám- és pénzügyőrség nyugalmazott parancsnokának, politikai, közéleti tevékenysége, valamint több évtizedes példamutató szolgálata elismerésül - 70. születésnapja alkalmából - a szocialista magyarországi érdemrend kitüntetést adományozta.

a kitüntetést hetényi istván pénzügyminiszter adta át szerdán. /mti/

sk/ gw sn

08.37 100883 0443

--

sb0017 4 150 mtib1017

uj palackozógép a kőbányai sörgyárban

1983. augusztus 10. - a kőbányai sörgyárban nagyteljesítményű palackozógép próbaüzemét kezdték meg szerdán. az új berendezéssel mindenekelőtt a főváros ellátását javíthatják.

az nszk-ból vásárolt automata töltőt a ii. telep régi épületében helyezték el. az ott lévő elavult, hozzávetőleg feleakkora teljesítményű berendezést váltották fel vele. az ország egyik legkorszerűbb egysége nemcsak a palackok töltésére alkalmas, hanem rakodószerkezete is van, továbbá önműködő palackvizsgálója folyamatosan eltávolítja a hibás üvegeket a rendszerből. a géppel óránként ötvenezer palackot tölthetnek meg, s évente négyszázezer hektoliter sört fejthetnek vele. a berendezést a világos sörök palackozására állítják be.

a néhány napos próbaüzemelés után, amelyek során egyelőre vizet töltenek a szerkezettel, végérvényesen munkába állítják majd az új gépet. /mti/

jf/gw sn

08.43 100883 0934

--

sb0018 4 150 mtib1018

kisvállalat növekvő nyeresége

1983. augusztus 10. - a miskolci gelka szerviz üzemegységéből az év elején alakult borsod-abauj-zemplén megyei ipari szolgáltató vállalat fél esztendő alatt huszonhét százalékkal több, összesen ötmillió forint nyereséget könyvelhetett el, mint egy évvel korábban.

a kisvállalat az elmúlt hónapok során kiterjesztette tevékenységét szabolcs-szatmár, szolnok és heves megyére, új szerződéseket kötött a kereskedelmi, a vendéglátóipari és az ipari hűtőgépek javítására, karbantartására és új hűtőberendezések készítésére, beszerelésére. az ipari nagyüzemekben - a tiszai vegyi kombinátban, a borsodi vegyi kombinátban, az lkm-ben, az okü-ben, a december 4. drótművekben - klímaberendezések kezelését, javítását vállalta az alig másfélszáz munkással dolgozó vállalat. sikerült

d

hosszútávra szóló kapcsolatot teremteniük csehszlovák, japán, osztrák, szovjet vállalatokkal az általuk gyártott - s hazánk különböző városaiban felszerelt - reklámok felszerelésére, javítására, karbantartására. /mti/

bas/tné/az/gw ie

08.56 100883 1063

..-

sb0019 4 160 mtib1019

uj reprint kötetek

1983. augusztus 10. - az állami könyvterjesztő vállalat indította reprint-sorozat első köteteinek - széchenyi selyemről írt tanulmányának, tótfalusi kis miklós 1801-ben napvilágott látott szakáts-könyvének - sikere után további fontos, ma már alig hozzáférhető munka jelent, s jelenik meg a napokban.

köztudott, hogy széchenyi kezdeményezője volt a duna szabályozásának, a duna gőzhajózási társaság létrehozásának és támogatta a balatoni hajózás elindítását is. az 1846. április 2-i keltezésű „balatoni gőzhajózás”, című könyve is ennek jegyében íródott. törekvését hamarosan siker koronázta, hiszen a könyv megjelenésének évében, szeptember 21-én indult el az első gőzös a magyar tenger hullámain. a most ismét hozzáférhető kötetből kiderül, hogy a reformkor kimagasló alakja művével a gőzhajózásnak kívánt híveket toborozni a kortársak köréből.

a közeljövőben kerül a könyvesboltokba szerelmey miklós 1848-ban készült balaton albuma. a magyar- és a németnyelvű változatot egy kötetben jelentetik meg. a könyvecske tiz képet és rövid leírást tartalmaz a balatonról és környékéről. a szerző különben az 1848-as szabadságharc honvédtisztjeként szolgált, majd bukása után külföldre menekült. műkönyvdaöntézet i igazgatóként tevékenykedett 1848-ig: műhelyében készültek többek között petőfi és szigligeti ede műveinek rajzolt borítékjai.

most került az üzletkebe alt rudolf buda-pest című, eredetileg 1845-ben napvilágot látott albuma. a szerző, korának híres tájképfestője gyakran járt a magyar fővárosban. budát és pestet megörökítő képeiből jó néhány a szépművészeti muzeum gyűjteményében található. az album alt rudolf 32 litográfiáját tartalmazza rövid magyar-, és német nyelvű képmagyarázatokkal és kísérő szöveggel.

ds

a sorozat közeljövőben megjelenő ujdonsága lesz kugler henrik: a legújabb és legteljesebb nagy házi cukrászat című műve. a kézikönyvben több ezer érdekes receptet talál az olvasó a cukrászművészet e népszerű, 200 képet felölelő gyűjteményének lapjain. /mti/

km/tr/er/gw ie

09.06 100883 2053

..-

sb0020 4 150 mtib1020

négyes ikerborjak gávavencsellőn

1983. augusztus 10. - négy utódnak adott életet egyszerre a gávavencsellői szabadság termelőszövetkezet manci nevű tehene. az ellés komplikáció nélkül zajlott; a négy bikaborju közül kettő fekete-tarka, kettő pedig piros-tarka színű, súlyuk husz-husz kilogramm. a holstein-friz keresztezésű tehén és borjai jól vannak.

a szakemberek számitottak az ikerszülésre, hiszen a tehén eddig ellett már kettős és hármas ikerborjakat is. /mti/

ka/az/gw ie

09.10 100883 0504

..-

sb0021 4 150 mtib1021

faluvégi lajos mongóliába utazott

1983. augusztus 10.- faluvégi lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke dumágin szodnomnak, a mongol népköztársaság miniszterelnök-helyettesének, az állami tervbizottság elnökének meghívására szerdán mongóliába utazott. a kormány elnökhelyettese tárgyalásokat folytat a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlődéséről, az 1986-90. évi népgazdasági tervek egyeztetéséről és a tervezési együttműködés elmélyítéséről. /mti/

ka/bam/gw ie

09.19 100883 0523

ds

..-

sb0022 4 130 mtib1023

közlekedési baleset

1983. augusztus 10.- jakabfi zoltánné 44 éves egészségügyi szakoktató, budakalászi lakos budapesten, a iii., szőlő utca és viador utca kereszteződésében személygépkocsijával nem adott áthaladási elsőbbséget, és összeütközött wenczel józsef 52 éves takarító, budapesti lakos által vezetett személyautóval, amely továbbhaladva egy teherautónak ütközött. a baleset következtében wenczel olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. jakabfinét a rendőrség őrizetbe vette, jogositványát bevonta és eljárást indított ellene. /mti/

ka/gw ie

09.51 100883 0593

--

sb0023 4 150 mtib1025

energiatakarékos dohány szárítás

1983. augusztus 10. - hajdu-bihar megye mezőgazdasági nagyüzemeiben és háztáji gazdaságaiban törlik a dohányt, s a termést fémből készült és olajjal fűtött szárítókba szállítják. csaknem száznegyven dohány szárítót üzemeltetnek a hajduságban, s ezeket a megyei tsz-szövetség szakembereinek közreműködésével mindenütt átalakították és érzékelővel szerelték fel. az érzékelő a levegő páratartalma, illetve a dohány víztartalmának megfelelően szabályozza a hőmérsékletet, így nincs túlfűtés. egy szezonban hét-nyolcezer tonna tüzelőolajat fogyasztanak a dohány szárítók a megyében, s ezzel az energiatakarékos eljárással 10-12 százalékkal csökkenthetik a felhasznált mennyiséget. /mti/

szü/éva/ká/gw ie

10.57 100883 0747

--

sb0024 4 150 mtib1026

megkezdődött a kenderarató

1983. augusztus 10. - a rendkívüli időjárás tíz nappal előbbre hozta a kender érését az alföldön, és szerdán csongrád, valamint békés megyében megkezdtek a rostonövénnyel aratását.

az idén bács, békés, csongrád, fejér, hajdu és tolna megye 32 gazdaságában 5.600 hektáron, a tavalyinál nagyobb területen termeltek kendert. a betakarítás mégsem okoz gondot, mert az idén 30 új kévekörtő aratógép érkezett hazánkba a szovjetunióból. alkatrészben sincs hiány. a „kenderes” gazdaságok mindegyike a szegedi kendertermelési rendszerhez tartozik, amelynek szervíz-kocsijai a bejelentéstől számított 24 órán belül az ország bármely részébe elviszik a szükséges alkatrészt, és azt be is szerelik.

a rostonövénnyel minősítése a földeken, még a bálázás megkezdésekor megtörténik. a termelő gazdaságok és a feldolgozó üzemek szakemberei a helyszínen állapodnak meg az osztályba sorolásról, így elejét veszik a későbbi reklamációnak.

a tervek szerint augusztus végéig országszerte learatják az idei kendertermést. /mti/

tób//ká/gw ie

12.06 100883 1076

--

sb0025 4 130 mtib1027

elhunyt gyólyai istván

1983. augusztus 10. - gyólyai istván, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1913-tól volt a párt tagja, 87 éves korában elhunyt. temetése augusztus 12-én, pénteken 15 órakor lesz szegeden a belvárosi temetőben.

az mszmp szeged városi bizottsága /mti/

tób/ká/gw ie
12.09 100883 0337

L

--

sb0026 4 150 mtib1028

magyar szellemi termékek külföldön /1./

1983. augusztus 10. - az utóbbi esztendőben évente több mint egy milliárd forint értékű szellemi terméket exportálunk, a legutóbbi statisztika szerint 55 országba. zömében tervdokumentációkat, műszaki tanácsadást /1981-ben 656 millió forint volt ezek értéke/, de jelentős a licencek, szabadalmak, valamint a műszaki jellegű szolgáltatások, kutatások hányada is. önmagában az egymilliárd forint csekély része külkereskedelmünknek /1981-ben az összkivitelünk csaknem 300 milliárd forint volt/. a tényleges export értéke ennél nagyobb, mert a külföldi magyar fővállalkozásokhoz is számottevő tudományos és kutatási eredmények kapcsolódnak. szakemberek véleménye szerint azonban még mindig messze nem használjuk ki a lehetőségeket. különösen a számítástechnikában, a vegyiparban, de a mezőgazdaságban is értünk el olyan eredményeket, amelyek további szellemi export alapjai lehetnek. ez azért is rendkívül fontos, mert egy-egy eladott szabadalom, megtervezett ipari komplexum hosszú időre, és gyakran széles körben képviseli a magyar szellemi, és végső soron ipari-gazdasági életet, s ezzel sokszor újabb kereskedelmi kapcsolatokat is alapot nyújt. nem elhanyagolható szempont az sem, hogy az értékesített szellemi termékek kétharmada konvertibilis valutát hoz a népgazdaságnak.

exportált termékeink köre rendkívül változatos. a legeredményesebb a tervdokumentációk értékesítése. a tesco egy vegyigár tervezésére kötött 51 millió forintos megállapodást a szovjetunióval; a transelektro komplett távvezetékrendszert tervez iraknak. építőipari tervek révén ugyancsak a tesco 121 millió forintos üzletet bonyolított le algériával, és szintén száz millió forintot felüli bevételt jelent az, hogy részt vesz egy nszk-beli erőmű tervezésében. /folyt. köv./

fgy/ka/gw

12.24 100883 1816

--

sb0027 4 150 mtib1029

magyar szellemi termékek /2. rész/

a licencek, szabadalmak számára már lényegesen nehezebb piacot találni. az utóbbi években a szellemi termékek eladói között is élesebb lett a verseny, és a szélesebb kutatási-ipari bázissal rendelkező országok érthető módon előnyben vannak. egy-egy kiugróan újszerű, gazdaságos műszaki megoldás ügyes menedzseléssel persze így is utat találhat a még oly telített piacra is. a novexnek például a közelmúltban sikerült az nszk-ban egy új víztisztító rendszer kipróbálására megállapodást kötnie. sikeres próba esetén /ami a hazai tapasztalatok ismeretében igen valószínű/, máris egy újabb magyar termék jelent meg a nyugatnémet piacon. a hagyományosnál lényegesen nagyobb teljesítményű rendszer iránt komoly érdeklődés mutatkozott ausztriából is, és előrehaladott tárgyalásokat folytatnak a berendezés ottani exportjáról. ugyancsak idén tavasszal kezdték meg venezuelában - szintén a novex licence-szerződése alapján - egy új magyar gyógyszer gyártását. az antacid retard, amelyet a semmelweis orvostudományi egyetem gyógyszerészeti intézetében dolgoztak ki, alkalmas arra, hogy a gyomorsav-közömbösítő hatást hosszabb időben, nagymértékben elnyújtottan és szabályzott módon fejtsse ki. a termékre máris szabadalmat adtak az egyesült államokban, nagy-britanniában, kanadában és ausztráliában. textilhulladékok hasznosítására vásárolt egy új eljárást szintén a novex-től az angol leicester cleaning materials és a francia bio s. a..

sajátos formája a licencek értékesítésének, amikor már a kidolgozás fázisában együttműködnek a külföldi partnerrel. a novex természetes alapanyagú, felszívódó sebészeti implantátum kifejlesztésére és gyógyászati bevezetésére vállalkozott, amelynek során megteremtette a kiinduló anyag hazai gyártóbázisát, elvégezte a klinikai kísérletsorozatokat, majd az angol ethicon ltd. vállalattal közösen kidolgozta a nagyüzemi gyártástechnológiát és közreműködött az alkalmazási engedélyek megszerzésében.

az előbbiekhöz képest kisebb értékű a műszaki-szellemi jellegű szolgáltatások eladása. ezen a téren a legnagyobb megrendelők a fejlődő országok. a chemokomplex például irakkal kötött megállapodást kőolajipari szolgáltatások nyújtására, míg a tesco libia részére vállalt vasutépítési együttműködést. a két szerződés együttesen több mint száz millió forint bevételt jelent. /mti/

fgy/ka/bam/gw ie
12.25 100883 2382

--

bel

- 20 -

1983.08.10.

sb0028 4 130 mtib1030

elhunyt arдай istván

1983. augusztus 10.- arдай istván, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1935-től volt a párt tagja, életének 86. évében elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása augusztus 16-án, kedden délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp xiii. kerületi bizottsága /mti/

ka/ár/gw ie

12.27 100883 0337

--

sb0029 4 160 mtib1031

olaszországba utazott a nagykállói néptáncgyűttes

1983. augusztus 10. - egyhetes olaszországi vendégszereplésre utazott szerdán a nagykállói „kállai kettős”, néptáncgyűttes. a szabolcsi táncosok képviselik hazánkat az avinói folklór-fesztiválon és versenyen. kétórás műsorukban a legjellegzetesebb szabolcsi, szatmári és beregi táncok szerepelnek, de hazánk más tájainak tánckincsét is bemutatják. a tervek szerint hatszor lépnek fel, s ott lesznek az utcai menettáncversenyben is. a saját zenekarral kísért 45 tagú együttes legutóbb franciaországban aratott nagy sikert. /mti/

kaL/ká/gw ie

12.32 100883 0612

↑
as

--

bel

- 21 -

1983.08.10.

sb0030 4 160 mtib1032

bezárult a műemlékvédelmi nyári egyetem egerben

1983. augusztus 10. - szerdán befejeződött egerben a műemlékvédelemmel foglalkozó nyári egyetem. a kurzuson a hazai szakembereken kívül 12 országból érkezett vendégek vettek részt. a téma ebben az évben az agrár- és ipartörténeti emlékek védelme volt. a hazai és a külföldi előadók úgy vélekedtek, hogy világszerte széles körű akció bontakozott ki a mezőgazdasági és ipari emlékek összegyűjtésére és ezzel jelentősen bővült a hagyományos felfogásban ismert műemlékvédelem köre. nálunk is számos olyan emléket helyeztek védelem alá, amelyek az ipar kezdeteiről, a mezőgazdasági művelés korai szakaszáról tanuskodnak. a szalajka-völgyben nemrég nyílt meg az erdei múzeum, amely sokoldalúan mutatja be az erdőművelés évszázados történetét.

a záróünnepségen bejelentették, hogy a jövő nyáron a városi műemlékvédelem lesz a központi témája az egri nyári egyetemnek. /mti/

kov/lné/ká/gw ie

12.39 100883 0956

--

sb0031 4 180 mtib1033

időjárásjelentés /1. rész/

1983. augusztus 10. - a meteorológiai intézet jelentése szerdán 13.00 órakor:

meleg idő, záporok

a skandináv-félsziget és a szovjetunió európai területének északi felén, a fekete-tenger térségében, valamint dél-franciaországban erősen felhős az ég, sokfelé esik az eső. szárazföldünk többi részén sok a napsütés, inkább csak a délutáni órákban alakul ki helyi zápor, zivatar. általában nyáris meleg az idő. kivéve a fekete-tenger vidékét, ahol a hőmérséklet néhány fokkal elmarad a sokévi átlagtól. csütörtök estig a kárpát-medencében folytatódik a meleg idő, záporokkal.

hazánkban kedden 9, 12 órán át sütött a nap. a kora délutáni óráktól kezdve elsősorban az északkeleti, keleti országokban erősen megnövekedett a gomolyfelhőzet és szórványosan záporok, zivatarok alakultak ki. a lehullott csapadék mennyisége csak néhány kisebb körzetben érte el a 4, 8 mm-t, de gyöngyösön 11 mm-t mértek. a zivatart átmenetileg erős, vagy viharos szél kísérte. a

g

hőmérséklet napközben 27, 31 fokig emelkedett. szerda hajnalra 13, 19 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt az északkeleti, keleti megyékben kissé felhős volt az ég, az északi szél helyenként megélénkült. az ország többi részén napos idő volt. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 22, 25 fok között váltakozott.

budapest belterületén kedden a hőmérséklet napi középértéke 23,3 fok volt, a százéves átlagnál 1,7 fokkal magasabb.

ma 12.00 órakor budapesten a hőmérséklet 26 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 1016 mbár, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete ma 11 órakor siófoknál 22 fok volt. /folyt. köv./
gw

13.12 100883 1673

-.-

sb0032 4 180 mtib1034

időjárásjelentés /2. rész/

várható időjárás csütörtök estig:

főként délután kell felhősödéssre számítani, és záporok, zivatarok is várhatók. az északi szél napközben egyre több helyen élénkül meg, sőt keleten erős szellőkéssek is előfordulnak. a hőmérséklet hajnalban: 13, 18, csütörtök délután: 24 és 29 fok között várható.

várható időjárás budapesten holnap reggelig:

az erősen megnövekvő felhőzetből lehet zápor és zivatar. az északi szél időnként megélénkül. a hőmérséklet 21 órakor 24, csütörtökön hajnalban: 18 fok körül lesz.

előrejelzés a balatonra ma estig:

a mérsékelt északi szél néha kissé megélénkül. megnövekszik a gomolyfelhőzet és zápor, zivatar sincs kizárva. a hőmérséklet csúcserőke: 28, a késő esti hőmérséklet: 24 fok körül lesz. a víz délutánra 23 fokra melegszik fel.

a duna vízállása budapestnél: 390 cm,
a víz hőmérséklete: 18.5 fok. /mti/

gw

13.13 100883 1086

-.-

sb0033 4 150 mtib1036

augusztusi csillaghullás

1983. augusztus 10. - augusztus 12-én, pénteken keresztezi a föld a legsűrűbb meteoritraj pályáját, ennek nyomán most lesz a leggyakoribb a „csillaghullás”, az üstökösökből kiszabadult és szétszóródott kozmikus, alig gombostűfejnyi porszemek bolygónk légterébe kerülve 50-100 ezer kilométeres óránkénti sebességgel száguldanak. a földet körülvevő légkör levegőmolekulái az óriási sebességű kozmikus törmelékkel ütközve felgyorsulnak, ionizálódnak, néhány másodpercre elektromos vezetővé válnak. az ily módon fényesre gerjedt levegőréteg átmérője az egy kilométert is eléri, hossza pedig több tíz kilométer lehet. a kozmikus por utja során keletkező ionizált fénycsatornát láthatjuk a tiszta éjszakai égbolton.

a kozmikus por mintegy 60-100 kilométer magasságban, a levegővel surlódva mikroszkópikus részecskékre morzsolódik, s lassan lebegve, körülbelül egy hónap alatt ér a földre, gyakran kozmikus eső formájában. a tudósok szerint a föld egy kilométer vastag felső rétegének körülbelül egy százalékát az évmilliók során összegyűlt kozmikus pormaradvány alkotja, ami naponta további átlag ötezer tonna égi eredetű porral gyarapodik - legalábbis elméletileg -, hiszen a por nagyobb része a tengerekbe hullik.

a földre kerülő kozmikus pormaradvány vasat is tartalmaz, amely a természet körforgása folytán évezredek óta a növényeken keresztül az emberi szervezetbe, a vérbe is bekerül, ily módon a kozmikus testek „vérrokonai”, vagyunk. /mti/

kg/ka/sl/mz.pr

14.03 100883 1515

á

-.-

sb0034 4 150 mtib1037

befejeződött a nemzetközi holstein konferencia

1983. augusztus 10. - a hazai szarvasmarha-tenyésztés számára a jövőben elsősorban az állomány genetikai értékének a növelése a fő feladat - mondotta a nemzetközi holstein konferencia befejezése alkalmából dohy jános, az állatorvostudományi egyetem tanszékvezető egyetemi tanára az mti-nek adott nyilatkozatában. az elmúlt tíz évben jelentős eredményeket értünk el, mindenekelőtt a tejtermelésben. ilyen rövid idő alatt ilyen ütemű tejhozam-növekedést /ma már az állami gazdaságokban több mint 5000 liter az átlagos tehemenkénti tejhozam szemben a tíz évvel ezelőtti 2400-zal/, sehol a világon nem mutattak még fel. ez elsősorban az amerikai holstein-friz fajta meghonosításának, majd ezt követően a sikeres keresztezéseknek köszönhető, ami egyúttal azzal is járt, hogy pillanatnyilag Európában Magyarország rendelkezik a legnagyobb létszámú fajtatiszta holstein-állománnyal.

a konferencia ^{sok} - mondotta - szemléletbeni változást hozott, és méginkább nyilvánvalóvá tette, hogy a soronkövetkező feladat - összefüggésben a gazdaságossági elvárásokkal - a genetikai nemesítés. nem engedhető meg, hogy egy jól tejlő tehénben kihasználatlan tejhozam maradjon, viszont az sem helyes, ha a tejhozam erőltetett fokozásával rövid idő alatt végleg kimerítik az állatot. a genetikai képesség és a környezeti feltételek közötti optimum megtalálása most a cél, ami egyaránt magában foglalja a tenyészték korszerűbb megállapítását, a tenyésztés gazdaságosabb tervezését-szervezését és az optimális takarmányozást. ez utóbbi kapcsán előrelépést jelent majd a néhány állami gazdaságban már alkalmazott számítógépes program szerinti takarmányellátás fokozatos elterjedése, amely lehetővé teszi a legmegfelelőbb összetételű és mennyiségű tápanyag folyamatos adagolását. /mti/

t fgy/ka/sl/mz pr

14.19 100883 1850

-.-

sb0035 4 150 mtib1038 /közönségszolgálat/

európai nagyvárosok hőmérséklete

1983. augusztus 10. - az európai nagyvárosok csütörtökre várható maximális hőmérséklete:

párizs	30
london	28
osló	24
stockholm	27
helsinki	26
berlin	27
varsó	27
leningrád	26
moszkva	26
kijev	24
prága	26
bécs	28
róma	30
madrid	27
belgrád	28
bukarest	24
szófia	26
athén	30 fok.
/mti/ fgy/kö sl pr	
14.39	100883 0449

-.-

sb0036 4 150 mtib1039 /közönségszolgálat/

a környező országok várható időjárása

1983. augusztus 10. - a környező országok határmenti körzeteinek várható időjárása péntek reggelig:

ausztria:

-----
főként a délutáni órákban növekszik meg a felhőzet, zápor, helyi zivatar lehet. a hőmérséklet csütörtökön kora délután 25, 30, pénteken hajnalban 13, 18 fok.

csehszlovákia:

-----
főként a délutáni órákban növekszik meg a felhőzet, zápor, zivatar lehet. a hőmérséklet csütörtökön kora délután 25, 29, pénteken hajnalban 13, 18 fok.

R

szovjetunió:

időnként erősen megnövekszik a felhőzet, zápor, zivatar várható.
a hőmérséklet csütörtökön kora délután 24, 29, pénteken hajnalban
13, 18 fok.

románia:

időnként erősen megnövekszik a felhőzet, zápor, zivatar várható.
a hőmérséklet csütörtökön kora délután 22, 28, pénteken hajnalban
14, 18 fok.

jugoszlávia:

általában kevés felhő, a délutáni órákban megnövekvő
gomolyfelhőzettel. a hőmérséklet csütörtökön kora délután 25, 30,
pénteken hajnalban 14, 19 fok.

/mti/

f gy/sl/mz pr

14.44 100883 1119

--

sb0037 4 150 mtib1040 /közönségszolgálat/

a főinform jelenti

1983. augusztus 10. - a kerepesi úton a francia út
kereszteződésében a városközpont felé haladó jobb szélső sávot
lezárták, emiatt ezen a szakaszon utszükülettal kell számolni. /mti/

fgy/kö sl pr
14.52 100883 0230

--

sb0038 4 160 mtib1041

külföldi turnéra utazott a bokréta együttes

1983. augusztus 10. - háromhetes belgiumi és franciaországi
turnéra utazott szerdán a szanyi bokréta táncegyüttes. a híres
rábaközi tánccsoport belgiumban is, franciaországban is két-két
nemzetközi fesztiválon vesz részt. a műsorát főként rábaközi
néptáncokból, népdalokból állította össze. /mti/
cser/sza/kö kz pr
14.58 100883 0373

--

sb0039 4 150 mtib1042

új gyomnövények ellen új vegyszerek

1983. augusztus 10. - országos kukoricatermesztési tanácskozást
rendeztek szerdán mosonmagyaróvárott, az agrártudományi egyetemen.
részvevői - kutatóintézeti és gyakorlati szakemberek - a kukorica
vegyszeres gyomirtásának problémáit vitatták meg. mint elhangzott:
az utóbbi években olyan gyomnövények tűntek fel a földeken,
amelyeket a hagyományos vegyszerekkel már nem lehet eredményesen
irtani. ezért újabb vegyi készítmények üzemi alkalmazása szükséges.
a tanácskozók megismerkedhettek azokkal az új gyomirtókkal,
amelyeket a budapesti vegyipari vállalat, az északmagyarországi
vegyipari vállalat és a nitrokémiai ipartelepek gyártanak. ezekhez a
szekszárdi kszé növénytermesztési rendszer megfelelő termesztési
technológiákat dolgoz ki a kukoricatermelő gazdaságok számára.

a kukoricát károsító újabb gyomnövények elleni küzdelem
eredményeit a résztvevők a szigetközben, a halászi zöldmező
termelőszövetkezet kukoricatábláin tanulmányozhatták. /mti/

cser/sza/ká/mz pr

14.59 100883 1035

--

sb0040 4 150 mtib1043 /közönségszolgálat/

szilvamoly elleni védekezés

1983. augusztus 10. - nagy kárral fenyeget a szilvamolyok most rajzó nemzedéke. a szilva e legveszélyesebb kártevője akár a teljes termést is elpusztíthatja. ha azonban augusztus első felében és a hónap végén még egyszer a felsorolt rovarölőszerek bármelyikével megpermetezzük fáinkat, akkor „kukacoktól”, mentes szép szilvatermésre számíthatunk. rovarölőszerek: safidon 40 wp, safidon 20 ec, nexion 25 wp, nexion 40 ec, bi-58 ec, rogor L-40, sinoratox 40 ec, anthio 33 ec, unifosz 50 ec, nogos 50 ec, vapona 48 ec, ddvp 50 ec, folithion 50 ec, metation 50 ec, sunion 50 ec. /mti/

fgy/kö sl pr
15.24 100883 0639

..-

sb0041 4 130 mtib1044

eltemették dr. adler péter orvosprofesszort

1983. augusztus 10. - szerdán debrecenben nagy részvét mellett eltemették dr. adler péter nyugalmazott egyetemi tanárt, a debreceni orvostudományi egyetem stomatológiai klinikájának volt igazgatóját. dr. adler péter nemzetközileg elismert tudományos kutatómunkát végzett a fogszuvasodás, a fogazatfejlődés és fluorkutatás területén. tudományos közleményeinek száma meghaladta a kétszázat. három külföldi szakfolyóiratnak volt szerkesztő bizottsági tagja, s ő volt az egészségügyi világszervezet fogászati tanácsadó bizottságának magyar delegátusa. a debreceni stomatológiai klinikát 1953-tól nyugdíjba vonulásáig vezette, s ez idő alatt értékes oktató-, gyógyító- és kutatómunkát végzett, jól képzett szakorvosokat nevelt. /mti/

szü/éva/kz/mz sn

15.33 100883 0817

..-

sb0042 4 130 mtib1045

balesetek

1983. augusztus 10. - békés megyében, doboz külterületén a kettős-körös hidfőjénél gyaraki lászló 68 éves tsz-tag, békési lakos segédmotoros kerékpárjával összeütközött a szabó sándor 28 éves, divatáru-kiskereskedő, dobozi lakos által vezetett személygépkocsival. gyaraki a helyszínen meghalt. a rendőrség szabó sándor gépjárművezetői engedélyét bevonta, és megkezdte a baleset vizsgálatát.

tolna megyében, pörboly külterületén kubatov máténé, 41 éves rokkantnyugdíjas, bajai lakos személygépkocsijával elütötte a felborult kerékpárja mellett tartózkodó ummerhoffer péter 48 éves segédmunkás, pörbolyi lakost. a kerékpáros olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a baleset körülményeinek tisztázására és a felelősség megállapítására a rendőrség szakértő bevonásával folytatja a vizsgálatot. /mti/

ka/-ár/mz sn

15.50 100883 0875

..-

sb0043 4 130 mtib1046

munkavédelem az egészségügyben - az edsz központi vezetőségének ülése /1. rész/

1983. augusztus 10. - az elmúlt két évben hozott intézkedések hatására sokhelyütt javultak az egészségügyi dolgozók munkakörülményei, ugyanakkor az orvostechnika fejlődésével új veszélyforrások is keletkeztek. egyebek között ezt állapították meg az egészségügyi dolgozók szakszervezete központi vezetőségének szerdai ülésén, amelyen az egészségügyi ágazat munkavédelmi helyzetét és a szakszervezet munkavédelmi tevékenységét értékelték. az egészségügyi tárca írásos beszámolójához dr. juszti lajos miniszterhelyettes, a szakszervezet jelentéséhez bodnár árpádné, a központi vezetőség titkára fűzött szóbeli kiegészítést.

tavaly az egészségügyi intézményekben valamivel több volt az üzemi baleset és a foglalkozási megbetegedés, mint 1981-ben, a halálos balesetek száma azonban csökkent. napjainkra érezhetővé vált az 1979-ben, minisztertanácsi rendelettel bevezetett új munkavédelmi jogi szabályozási rendszer hatása. az állami irányító és gazdálkodó szervezetek, valamint a szakszervezetek közötti munkamegosztás

H

érdemivé, áttekinthetővé vált, javultak a munkavédelem tárgyi és személyi feltételei, s megváltozott sok vezető szemlélete is. az intézmények tulnyomó többsége határidőre elkészítette új munkavédelmi szabályzatát, ezek tartalma azonban igen eltérő. sokhelyütt jelentéktelen részletkérdéseket is írásba foglaltak, másutt pedig éppen a sajátos, kizárólag arra a munkaterületre vonatkozó feladatok nem szerepelnek a szabályzatban. a központi vezetőség állásfoglalása szerint az új munkavédelmi szabályzatok - fogyatékoságaik ellenére is - az eddigiekénél jobban biztosítják a dolgozók egészségvédelmét, a biztonságos munkakörülmények kialakítását.

/folyt.köv./

sr/tr/mz

15.58 100883 1790

--

sb0044 4 130 mtib1047

munkavédelem ... /2. rész/

a minisztérium adatai szerint egyébként tavaly a munkakörülmények javításával csaknem ezerrel csökkent a veszélyes és ártalmas körülmények között dolgozók száma.

a szakszervezet véleménye szerint a munkavédelmi fejlesztési tervek kialakítását megelőző „feltérképezés”, nem volt mindig körültekintő. az a tapasztalat, hogy az intézmények tulnyomó többsége a veszélyes és ártalmas munkahelyek meghatározásakor csak azokat a munkaköröket veszi figyelembe, amelyekhez veszélyességi pótlék jár. az ilyen és ehhez hasonló hiányosságok ellenére a központi vezetőség állásfoglalása szerint a munkavédelmi tervezés elősegítette a veszélyforrások feltárását, például az izotópos munkahelyek ártalmainak, a műtők bakteriológiai és a kazánházak levegőszennyezésének mérését. a testület az alapszervezetek feladatává tette, hogy évente rendszeresen értékeljék a munkavédelmi tervek végrehajtását, gondoskodjanak a dolgozóknak tervezés folyamatában való részvételéről.

a központi vezetőség szorgalmazta: az egészségügyi minisztérium adjon ki állásfoglalást az egyéni védőfelszerelésekkel és a munkavédelmi beruházásokkal kapcsolatban; a tárca és az egészségügyi dolgozók szakszervezete - az illetékesek bevonásával - működjenek együtt az egészségügyi munka sajátosságainak megfelelő védőcipő

H

kifejlesztésében. az ülésen elfogadott határozat szerint összehangoltabbá kell tenni az egészségvédelmi és a munkavédelmi tevékenységet, hiszen a további előrelépés elsősorban a megelőzéstől, a dolgozók üzemegészségügyi ellátásának javításától várható. /mti/

sr/-ár/mz sn

16.03 100883 1606

--

sb0045 4 150 mtib1048 /közönségszolgálat/

japán amatőrzenészek magyarországon

1983. augusztus 10. - az amatőrzenészek külföldi fellépéseinek szervezésével foglalkozó tes travel consultant nevű utazási iroda és az ibusz közös szervezésében az idén már négy japán művészegyüttes szerepelt magyarországon, ingyenes fellépésekkel szórakoztatva a magyar közönséget. augusztus folyamán további két vendégegyüttes folytatja a sort: a 40 tagú kyoto female choir elnevezésű női kórus a mátyás-templomban 12-én, pénteken mutatkozik be; 19-én pedig a 60 tagú odawara children's choir nevű gyermekkórus a hilton szálló dominikánus udvarában ad hangversenyt. /mti/

bi/kö/sl/mz sn

16.05 100883 0643

--

sb0046 4 150 mtib1049 /közönségszolgálat/

nem közlekedik a szárnyashajó

1983. augusztus 10. - a mahart értesíti az utazóközönséget, hogy augusztus 13-án, szombaton a dunaujváros - budapest - esztergom - budapest - dunaujváros útvonalon a szárnyashajó technikai okok miatt nem közlekedik. /mti/

bi/kö/sl/mz sn

16.06 100883 0285

H

--

sb0047 4 160 mtib1051

szovjet műfordító kitüntetése

1983. augusztus 10. - az elnöki tanács tatjana joszifovna voronkina szovjet műfordítónak, a magyar irodalom orosz nyelvű tolmácsolása, szovjetunió-beli megismertetése és népszerűsítése terén végzett kiemelkedő munkásságáért a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést toth dezső miniszterhelyettes adta át. /mti/

pá/-ár/mz hgy

16.20 100883 0403

--

sb0048 4 150 mtib1052

csapadék helyzet a mezőgazdaságban

1983. augusztus 10. - keveset javult a helyzet a mezőgazdaságban az elmúlt napi esőzések után, a földeken továbbra is nagy szükség lenne az áztató esőkre, mert még az érésben előrelévő növények is meghálálnák a csapadékot - ez derült ki az augusztusban szokásos határszemlék és az agrometeorológiai mérések egybevetéséből.

augusztus elején záporokkal, zivatarokkal érkezett meg a várva várt csapadékosabb időszak, ám az eddigiek szerint csak kevés helyen hozott igazi enyhülést. a záporok egyes helyeken ugyan bőségesen adtak nedvességutánpótlást a talajnak, a legtöbb területen azonban csak 2-10 milliméteres értékeket mértek, s ez az eső többnyire csak arra volt elegendő, hogy elverje a port. a korábban is rosszabb helyzetben lévő alföldi részek ezuttal is kimaradtak a csapadékzónából, s így ott a talaj vízkészlete mindössze 25-30 százalékos. ez az érték pedig tulságosan kevés ahhoz, hogy a növények hozzájussanak a talajban lévő tápanyagokhoz. fejlődésük rendkívül lelassult, nagyobb területeken pedig - ezuttal már végérvényesen - be is fejeződött.

a mérések szerint a dunántúlon 10-15 százalékkal feltelítődött a talaj, a nedvességtartalom itt hozzávetőleg 40-50 százalék, a tiszántúlon pedig átlagosan 30-40 százalék. ez utóbbi országrész déli területén vannak rosszabb helyzetben a növények, a régóta tartó szárazságot ugyanis alig enyhítették az itteni gyenge esők.

H

az év eddig eltelt időszakában meglehetősen vegyes képet mutat a csapadék országos eloszlása, ám annyi bizonyos: a sokévi átlagnak fele, sőt gyakran kétharmada hiányzik, emmit tesz ki hozzávetőleg a természet csapadékadóssága. /mti/

jf/kö sn
16.28 100883 1688

--

sb0049 4 130 mtib1055

üdvözlő távirat

1983. augusztus 10. - Lázár György, a minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte Bettino Craxit, az olasz köztársaság miniszterelnökévé történt kinevezése alkalmából. /mti/

tr/mz hgy

17.20 100883 0219

--

sb0050 4 160 mtib1056

történelmi kiállítás simón bolívarról

1983. augusztus 10. - Simón Bolívar, a felszabadító címmel kiállítás nyílt szerdán a magyar munkásmozgalmi múzeumban a kiváló államférfi és hadvezér születésének 200. évfordulója alkalmából.

a kiállítás anyaga Venezuelából érkezett: a több mint 60 tablón Simón Bolívar életének fontosabb állomásait, munkásságának főbb mozzanatait tárják a látogatók elé. a gazdag történelmi-életrajzi ismertetést a Simón Bolívarról, családjáról, szülőházáról, otthonáról, utazásainak színhelyéről, történelmi eseményekről készült festmények, grafikák reprodukciói és fotók teszik teljessé.

Pach Zsigmond Pál, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, a Simón Bolívar emlékbizottság tagja nyitotta meg a kiállítást. mint elmondotta: ezt az évfordulót világszerte megünneplik. a hazánkban megalakult emlékbizottság rendezvények sorát szenteli a nagy szabadsághős emlékének. e rendezvények fontos láncszeme a most megnyitott tárlat, ahol felvillannak előttünk az államfői, a hadvezér, a gondolkodó életútjának nevezetes mozzanatait; azé az

H

bel

- 34 -

1983.08.10.

életuté, amely fél évszázadra sem terjedt, és mégis századokra szólóan formálta, befolyásolta latin-amerika nemzeteinek, egy egész kontinensnek történelmi sorsát. a kiállítás nemcsak ismereteink gyarapodását, történelmi értékeléseink pontosabb árnyalását mozditja elő, hanem simón bolivar emlékének ápolása révén hozzájárul hazánk és venezuela, magyarország és a dél-amerikai államok kulturális kapcsolatainak további bővüléséhez, gazdagodásához is.

dr. antonio casas salvi, a venezuelai köztársaság budapesti nagykövete megnyitójában simón bolivárra emlékezve hangsúlyozta, hogy olyan történelmi nagyság volt, akinek eszméi ma is hatnak.

a tárlatot augusztus 31-ig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

t cs/bc/mz hgy

17.26 100883 1815

-.-

sb0051 4 180 mtib1057

felmentés - kinevezés

1983. augusztus 10. - a minisztertanács házi vencel és szarka károly külügyminiszter-helyetteseket más fontos megbízatásukra való tekintettel - érdemeik elismerése mellett - tisztségükből felmentette, és egyidejűleg esztergályos ferencet külügyminiszter-helyettesé kinevezte. /mti/

-ár/mz hgy

17.28 100883 0334

-.-

bel

- 35 -

1983.08.10.

sb0052 4 180 mtib1058

időjárásjelentés

1983. augusztus 10.

előreljezés csütörtök estig:

-----
felhősödés záporokkal, zivatarokkal

főként a délutáni órákban kell erős felhősödésre számítani, és záporok, zivatarok is várhatók.

az északi szél többfelé megélénkül, keleten néhol megerősödik.

a hőmérséklet csucsértéke 24 és 29 fok között lesz.

/mti/

mz hgy

17.33 100883 0441

-.-

sb0053 4 150 mtib1060

néhány nap múlva szedik az almát szabolcsban - tanácskozás nyiregyházán

1983. augusztus 10. - a sok napfény, a tartósan száraz, meleg idő miatt az idén az átlagosnál 2 héttel korábban kezdődhet meg szabolcs-szatmár megyében az alma szedése. ha sikerül jól hasznosítani és megtartani az ebből származó előnyt, akkor elkerülhetők lesznek a betakarítás, a szállítás és az értékesítés a múlt esztendőben tapasztalt gondjai, nehézségei - hangoztatták a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium, valamint a megye vezetőinek szerdán nyiregyházán tartott tanácskozásán. a néhány nap múlva megkezdődő almaszedéshez, mint a továbbiakban elmondták, minden készen áll. zavartalanul igérkezik a göngyölegellátás, elkészült a közúti szállítás terve, a volán ismét megnyitja diszpécser-koordináló irodáját a tuzséri exportpályaudvaron. a már ugyancsak kész munkaerőre leg szerint a korábbinál kevesebb külső

H

segítőt várnak a szabolcsi gazdaságok. a szeptember elején nyíló alma-táboroknak csaknem 10 ezerrel kevesebb diák lakója lesz, mint tavaly. befejeződött a lé- és konzervgyári gépsorok karbantartása, mindenütt készek az ipari minőségű gyümölcs fogadására. a megye lé- és sűrítőüzemei együttesen 150 ezer tonna alma feldolgozására készültek fel. /mti/

kal/kz/kö hgy
18.04 100883 1278

--

sb0054 4 180 mtib1064

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1983. augusztus 10.

sb0001 kevesebb óvodás - csökken a zsúfoltság
sb0002 a gazdaságosabb textilipari nyersanyag-felhasználásáért
sb0003 uttörőprogramok /1. rész/
sb0004 uttörőprogramok /2. rész/
sb0005 nagytakarítás a balatonon
sb0006 megújult a debreceni emlékkert
sb0007 rehabilitációs műhely a pécsi volánnál
sb0008 alkotmánypark az almássy téren
sb0009 turajánlat
sb0010 nemzetközi tanácskozás mozgásszervi betegségekről
sb0011 hage ifjúsági nap
sb0012 tudnivalók a tanulóbérletekről
sb0013 kéményjavító kéményseprők
sb0014 érik a füge a balaton-parton
sb0015 jövőre új repce-felvásárlási árak
sb0016 kitüntetés
sb0017 új palackozógép a kőbányai sörgyárban
sb0018 kisvállalat növekvő nyeresége
sb0019 új reprint kötetek
sb0020 négyes ikerborjak gávavencsellőn
sb0021 faluvégi lajos mongóliába utazott
sb0022 közlekedési baleset
sb0023 energiatakarékos dohányszáritás
sb0024 megkezdődött a kenderarató
sb0025 elhunyt gyólai istván
sb0026 magyar szellemi termékek külföldön /1. rész/
sb0027 magyar szellemi termékek külföldön /2.. rész/
sb0028 elhunyt arday istván
sb0029 olaszországba utazott a nagykállói néptáncgyűttes
sb0030 bezárult a műemlékvédelmi nyári egyetem egerben
sb0031 időjárásjelentés /1. rész/

sb0032 időjárásjelentés /2. rész/
sb0033 augusztusi csillaghullás
sb0034 befejeződött a nemzetközi ...
sb0035 az európai nagyvárosok hőmérséklete
sb0036 a környező országok várható időjárása
sb0037 a főinform jelenti
sb0038 külföldi turnéra utazott ...
sb0039 új gyomnövények ellen ...
sb0040 szilvamoly elleni védekezés
/folyt.köv./ gw/mz
20.58 100883 1615

--

sb0055 4 180 mtib1065

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

sb0041 eltemették dr. adler pétert
sb0042 balesetek
sb0043 munkavédelem ... /1. rész/
sb0044 munkavédelem ... /2. rész/
sb0045 japán amatőrzeneészek ...
sb0046 nem közlekedik a szárnyashajó
sb0047 szovjet műfordító kitüntetése
sb0048 csapadék helyzet a mezőgazdaság ...
sb0049 üdvözlő távirat
sb0050 történelmi kiállítás
sb0051 felmentés - kinevezés
sb0052 időjárásjelentés
sb0053 néhány nap múlva szedik az almát
sb0054 tartalomjegyzék /1. rész/
sb0055 tartalomjegyzék /2. rész/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács györgy
szerkesztette: izsák erika
fehér péter
sebestyén tibor
halasi györgy

- v e g e -

/mti/ kö

20.59 100883 0811

--

MTISzerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.008/x

Belföldi hírek

-----
budapest, 1983. augusztus 11. bel c s ü t ö r t ö k
-----

sb0001 4 150 mtib1001

intézkedések az ásványvagyon gazdaságosabb felhasználására
/1. rész/

1983. augusztus 11. - korszerűsítették és kibővítették az építő- és építőanyagipari ásványi anyagok nyilvántartását, s ehhez az adatgyűjtést. most már nemcsak az új feltárásokat és művelt ásványi előfordulásokat rendszerezik, hanem valamennyi furásról - akármilyen célú is legyen az - megkapják a földréteg összetételére vonatkozó adatokat, s használhatóságuk szempontjából minősítik és kategóriába sorolják az itt található ásványokat is. nyilvántartásuk így mind teljesebb lesz, s ez jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy az eddiginél ésszerűbben gazdálkodjanak nemzeti vagyunk e nagy hányadával. az építő- és építőanyagipari ásványi nyersanyagok felhasználásának fejlesztésére már fél évtizede folytatnak kutatásokat az évm szakemberei más tárca és intézmények munkatársaival együttműködve. a hazai ásványi nyersanyagvagyon felkutatásában, pontos feltérképezésében különösen érdekelt a tárca, mert az országban kitermelt összes ásványi nyersanyag kétharmadát - évente csaknem 80 millió tonnát - az építő- és építőanyagipari vállalatok hasznosítják. a hosszútávú fejlesztésekhez, új bányák nyitásához azonban nem elegendő az előfordulások ismerete, nélkülözhetetlen annak előrejelzése is, hogy készleteink várhatóan mennyi időre elegendőek. a lelőhelyek közelében is csak akkor kifizetődő új üzemek telepíteni, ha folyamatos kitermelés mellett is legalább 25-50 évtendőre elegendő nyersanyagot rejt magában a föld. ezért elkészítették az ásványi nyersanyag-előfordulások prognózistérképét, aminek eredményeként ma már bányászataink csaknem 80 százaléka megfelelő készletekkel rendelkezik.

